

Sdružování podniků

Můžeme rozlišit mezi přirozeným růstem a růstem sdružením podniků

Sdružení podniků vznikají, spojením dosud právně a hospodářsky samostatných podniků do větších hospodářských jednotek. Tato spojení mohou mít charakter:

kooperace

koncentrace

Cíle sdružování podniků

zvýšení hospodárnosti racionalizací a tím i snížením nákladů

posílení konkurenční schopnosti zlepšením pozice na trhu

snížení podnikatelského rizika jeho rozložením

získání hospodářsko-mocenské pozice omezením konkurence

vytváření hospodářských svazů

⇒ Cíle sledované sdružováním podniků se orientují na všechny funkční oblasti podniku

Důvodem spojování podniků může být dosažení výhod ve funkčních oblastech:

nákup

výroba

odbyt

výzkum a vývoj

finance

ostatní cíle.

Druhy sdružování podniků

Sdružování podniků lze typologicky vymezit prostřednictvím tří základních kritérií:

- výrobní nebo obchodní stupeň,**
- trvání sdružení,**
- hospodářská a právní samostatnost.**

Podle ukazatele výrobní stupeň se rozlišují tři druhy sdružování podniků:

horizontální sdružování

vertikální sdružování

diagonální sdružování

Podle doby trvání sdružení podniků se rozlišuje:

trvalé spojení

dočasné spojení

Formy sdružování podniků

Jednotlivé formy sdružování podniků se od sebe vzájemně odlišují intenzitou spojení, kterou lze rozlišit prostřednictvím kritérií:

- trvání spojení,**
- druh spojení,**
- vliv spojení na hospodářskou a právní samostatnost.**

Konsorcium je dočasné horizontální sdružení podniků, při němž zůstává členům zachována hospodářská i právní samostatnost

Kartel je trvalé horizontální nebo vertikální sdružení podniků, jejichž hospodářská i právní samostatnost zůstává po spojení zachována

Zájmové sdružení a pracovní společenství jsou trvalá horizontální sdružení podnikatelských subjektů, jejichž hospodářská i právní samostatnost zůstává zachována

Koncern je trvalé horizontální nebo diagonální sdružení právně samostatných podniků pod společné vedení. Právní samostatnost je zachována při zřeknutí se hospodářské samostatnosti.

Trust je trvalé horizontální, vertikální nebo diagonální sdružení podniků, při němž dochází k zániku původní právní a hospodářské samostatnosti

Joint Venture je trvalé sdružení horizontálního nebo vertikálního druhu, při němž je zachována právní samostatnost a zaniká hospodářská samostatnost dvou nebo více podnikatelských subjektů

Franchisingem se rozumí smluvně upravená kooperace právně i hospodářsky samostatných podniků

Volba stanoviště podniku

Faktor lokalizace = ostře vymezená přednost pro hospodářskou činnost vykonávanou na určitém místě nebo na místech určitého druhu

Za faktory lokalizace se považují především:

- výše pracovních nákladů,**
- výše dopravních nákladů,**
- aglomerace.**

Pro určitá odvětví je stanoviště podniku dáno:

- geograficky**, např. loděnice, vodní elektrárny, doly;
- osobními hledisky**, např. rodinnou tradicí nebo osobní preferencí vlastníka;
- koncesí státní moci**, např. zřízení kasina může být vázáno na určité místo.

Nejvýhodnějším stanovištěm je to stanoviště, které umožňuje nejvyšší zisk

Při rozhodování o umístění podniku lze rozlišit čtyři úrovně rozhodování:

- (1) Mezistátní volba stanoviště**
- (2) Vnitrostátní volba stanoviště**
- (3) Regionální volba stanoviště**
- (4) Lokální volba stanoviště**

Faktory lokalizace při vnitrostátním výběru stanoviště

Rozhodovací kritéria lze rozčlenit do čtyř skupin faktorů:

- faktory lokalizace orientované na práci;**
- faktory lokalizace orientované na materiál;**
- faktory lokalizace orientované na životní prostředí;**
- faktory lokalizace orientovaná na odbyt.**

Faktor lokalizace pracovní síly dominuje u podniků s vysokou pracností (u pracovně intenzivních podniků). Jako hlavní rozhodovací kritéria zde vystupují především:

- výše mzdových nákladů,**
- kvalifikace a dostupnost pracovních sil.**

Jestliže se stanovité podniku řídí podle naleziště surovin nebo podle místa původu ostatních zpracovávaných materiálů hovoříme o materiálově orientovaném stanovišti.

Hlavní kritéria materiálově orientované lokalizace:

- dopravní náklady,
- jistota dodávek,
- druh produktů.

Dopravně orientované podniky vyhledávají překladiště a dopravní uzly

Jako kritérií pro rozhodování o umístění podniku využívají znaků:

- vzdálenost od míst, kde se s opatřovaným materiálovým vstupem manipuluje,
- rozsah manipulace a její náročnost (překládání).

Při volbě stanoviště podniku nabývají stále více na významu faktory orientované na životní prostředí

Pro rozhodování o umístění podniku lze využít kritérií:

- zvýšené náklady na ekologická opatření
- síla veřejného mínění (ekologické iniciativy).

Rozhodování o umístění podniku podle odbytových možností je důležité především pro podniky služeb

Jako kritérií pro výběr stanoviště podle odbytových možností se využívá:

- **blízkost zákazníků a jejich přímá oslovitelnost,**
- **současná nebo budoucí konkurence,**
- **transportní schopnost produktu,**
- **potenciální poptávka,**
- **doba mezi výskytem potřeby a jejím pokrytím dodávkou zákazníkovi.**

Mezistátní volba stanoviště

Přímé investice v zahraničí se mohou uskutečňovat pěti způsoby:

- **založení nebo získání podniku v zahraničí,**
- **zřízení nebo získání poboček v zahraničí,**
- **zřízení nebo získání provozoven v zahraničí**
- **získání účastí v podnicích v zahraničí.**

daňové ráje (daňové oázy) = státy s relativně nízkým daňovým zatížením

Výhodnost umístění podnikatelské aktivity v daňovém ráji (která je někdy jen formální), je založena na:

**světovém příjmovém principu a
existenci smluv o zamezení dvojího zdanění.**

Daňový rozdíl mezi domácí zemí s vyšším daňovým zatížením a zeměmi s nižšími daněmi lze využít k tzv. „daňové optimalizaci“

Sanace a zánik podniku

Krize a sanace

Základní podmínkou pro trvalou existenci podniku je tzv. going concern princip

Reengineering = řízení podle projektů, jejichž cílem je změna, tzn. jedná se o management řízení změn

Úpadek (bankrot) je stav, kdy podnik trvale ztratil schopnost dostát svým platebním závazkům

Krize podniku označuje stádium jeho života, v němž po delší časové období dochází k nepříznivému vývoji výkonnostního potenciálu, čistého obchodního majetku a likvidity

Sanace je soubor opatření, která přijímá vedení podniku za účelem zásadního finančního ozdravení a obnovy výkonnosti a prosperity podniku

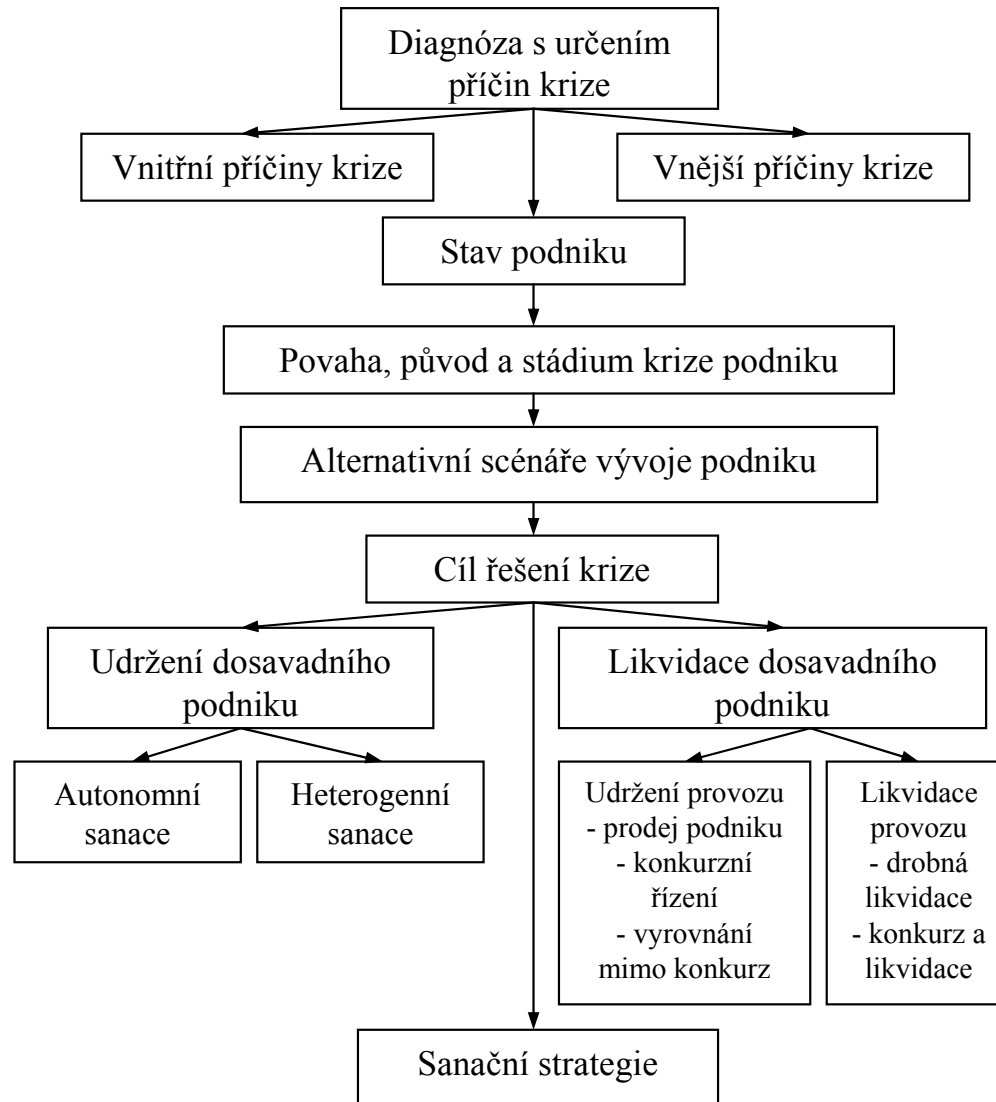
Sanaci předchází identifikace:

příčin krize

povahy krize

vývojového stadia krize.

Schéma postupu sanace

Zánik podniku

Představuje poslední fázi v životě podniku

Zánik společnosti se uskutečňuje výmazem z obchodního rejstříku. Podnik zaniká ke dni výmazu z obchodního rejstříku

Věcně a časově zániku podniku předchází jeho zrušení

Dle Obchodního zákoníku existují dva způsoby zrušení společnosti:

zrušení s likvidací

zrušení bez likvidace.

Likvidace je zákonem řízený postup, při němž dochází k mimosoudnímu vypořádání majetkových vztahů zanikající obchodní společnosti

Likvidace má tři etapy:

- identifikace a soupis majetku,**
- sestavení likvidačního plánu,**
- realizace plánu likvidátorem.**

Likvidátor je fyzická osoba, na kterou přechází působnost statutárního orgánu v rozsahu omezeném na likvidaci společnosti

Smyslem likvidace i konkursního řízení je vypořádání majetkových vztahů v souvislosti se zánikem podniku

Dlužník je v úpadku, jestliže má více věřitelů a není po delší dobu schopen plnit své splatné závazky (platební neschopnost)

Konkurzní řízení řídí správce konkurzní podstaty, k jehož základním povinnostem patří:

- zjištění konkurzní podstaty,
- sestavení seznamu věřitelů,
- vypořádání případného bezpodílového spoluvlastnictví manželů,
- zpeněžení majetkové podstaty,
- uspokojení pohledávek podle schváleného rozvrhu.

Pro vlastníka znamená prohlášení konkurzu „podnikatelskou smrt“